

Упорядник:

Осипова О.І., канд. екон. наук, доцент кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики, КНЕУ імені Вадима Гетьмана

Програмний комітет конференції

Голова програмного комітету: Лук'яненко Дмитро, д.е.н., професор, ректор КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна.

Члени програмного комітету:

Антонюк Лариса, д.е.н., професор, проректор з наукової роботи КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Сільченко Марина**, к.е.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи та цифрової трансформації КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Ващаєв Сергій**, к.е.н., доцент, директор навчально-наукового інституту «Інститут інформаційних технологій в економіці КНЕУ імені Вадима Гетьмана», Україна; **Великоіваненко Галина**, к.ф.-м.н., професор, завідувач кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Джалладова Ірада**, д.ф.-м.н., професор, завідувач кафедри системного аналізу та кібербезпеки КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Іванець Ірина**, к.е.н., доцент інституційної економіки Philipps Universität Marburg, Німеччина; **Ішук Ярослава**, к.е.н., доцент, доцент кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Красюк Юлія**, к.пед.н., доцент, завідувач кафедри інформатики та системології КНЕУ імені Вадима Гетьмана, координатор Інституту дистанційної освіти, Україна; **Кмитюк Тетяна**, к.е.н., доцент, доцент кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Мазур Маргарита**, к.е.н., доцент, доцент кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Майоре Гінта**, доктор технічних наук, генеральний директор компанії EcolGM Ltd, Латвія; **Матвійчук Андрій**, д.е.н., професор, професор кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, генеральний директор Наукового парку КНЕУ, Україна; **Осипова Ольга**, к.е.н., доцент, доцент кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Петухова Олена**, старший викладач кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Піскунова Олена**, д.е.н., професор, професор кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Покойовий Майкл**, Ph.D., доцент кафедри науки про дані, науковий співробітник Школи статистики науки про дані, Old Dominion University, США; **Притоманова Ольга**, д.ф.-м.н., професор, професор кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Ружечкова Мирослава**, професор, Uniwersytet w Białymstoku, Республіка Польща; **Скіцько Володимир**, к.е.н., доцент, доцент кафедри штучного інтелекту, моделювання та статистики КНЕУ імені Вадима Гетьмана, Україна; **Фомічов Олександр**, керівник проєктів Sustainability InnoCenter, Швеція.

Рекомендовано до електронного видання

*Вченою радою Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана
Протокол № 10 від 30 червня 2026 р.*

Цифрова економіка [Електронний ресурс]: зб. матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, 11-12 червня 2026 р., м. Київ. – К.: КНЕУ, 2026. 582 с.
ISBN 978-966-926-608-8
DOI: <https://doi.org/10.33111/978-966-926-608-8>

Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, проведеної на базі Інституту інформаційних технологій в економіці за участю Наукового парку КНЕУ, розкривають сутність трансформацій сучасної економіки, швидкого розвитку цифрових технологій та їх впровадження в секторах промисловості, бізнесі та державному управлінні для підвищення їх ефективності, конкурентоздатності, забезпечення сталого національного розвитку, зростання обсягів виробництва високотехнологічної продукції та благополуччя населення України.

УДК 330:004(06)

*Автори опублікованих статей несуть повну відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел та посилання на них та за всі інші відомості.
Думки авторів можуть не збігатися з позицією організаційного комітету*

*Розповсюджувати та тиражувати
без офіційного дозволу КНЕУ заборонено*

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ТА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Baranyk Z.P., Petukhova O.A., DIGITAL TRANSFORMATION OF UKRAINE'S ECONOMY	16
Chaika T., UNREGULATED CRYPTOCURRENCY CIRCULATION AND ECONOMIC SECURITY RISKS IN UKRAINE.....	17
Chychotka V.V., TRANSFORMATIONS OF THE UKRAINIAN ENTERPRISES' POTENTIAL IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION OF THE ECONOMY	20
Fadi Sbehat, MANAGING DIGITAL COMPETITIVE ADVANTAGES IN TRADE: A THREE-SUBMECHANISM FRAMEWORK.....	21
Galych R., REGARDING THE ISSUE OF FINANCIAL INCLUSION AND SOCIAL RESPONSIBILITY	24
Gerasymenko D., THE "NETFLIX MODEL" IN HEALTHCARE AS AN INSTRUMENT OF BIO-CAPITALISM 2.0	25
Hviniashvili T., MANAGEMENT OF DIGITAL TRANSFORMATIONS OF THE ENTERPRISE IN THE CONDITIONS OF MODERN CHALLENGES OF THE UKRAINIAN ECONOMY	28
Nosko R., GLOBAL TRENDS IN THE IT LABOR MARKET: THE UKRAINIAN DIMENSION	30
Potapkova Yu., Honcharenko O., SOCIAL MEDIA AS A TOOL OF DIGITAL DIPLOMACY IN THE FACE OF GEOPOLITICAL CHALLENGES.....	32
Voloshyn A.P., Tishkov B.O., THE DIGITALIZATION OF UKRAINE'S ECONOMY AMIDST WAR AND POST-WAR RECONSTRUCTION	34
Алексєєнко А. О., Гановський В. Л., ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ АРХІТЕКТУРИ ВИБОРУ: ЯК ЦИФРОВІ ІНТЕРФЕЙСИ МАНІПУЛЮЮТЬ РАЦІОНАЛЬНІСТЮ СПОЖИВАЧА.....	36
Апостол А. В., ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНА ЦИФРОВА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗНИЖЕННЯ ТРАНЗАКЦІЙНИХ ВИТРАТ У ДОГОВІРНИХ ПРОЦЕСАХ.....	39
Біда Б.А., Остапенко В.М., ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОРЯДКУ СПРАВЛЯННЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ В УКРАЇНІ.....	41
Білоус К.Р., Онофрійчук О., ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ СВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	43
Близнюк С. В., Євтушок М. С., ЦИФРОВІЗАЦІЯ БІЗНЕСУ: СТРАТЕГІЇ, МОДЕЛІ ТА ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ	45
Бойко Я.М., ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЛОГІСТИКИ.....	47
Гановський В. Л., Якушенко Я. В., ЦИФРОВІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ПРОДУКТИВНОСТІ КОМПАНІЙ	48
Гапак Н.М., ЦИФРОВА ЗРІЛІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ	51
Гарасва М.Б., ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ДЕРЖАВИ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ.....	53

Таким чином, децентралізована цифрова ідентифікація може стати важливим елементом розвитку договірних процесів у цифровій економіці, але її роль не полягає у заміні ЕЦП/КЕП. Основна економічна цінність DID/VC полягає у зменшенні витрат довіри до даних, які передують підписанню договору або супроводжують його виконання. У поєднанні з електронним підписом ці технології можуть сформувати більш повну модель цифрової договірної взаємодії, де підпис забезпечує доказ волевиявлення, а верифіковані атрибути – довіру до контексту договору.

Список використаних джерел

1. European Commission. (2024). The European Digital Identity Wallet Architecture and Reference Framework. <https://eudi.dev/latest/architecture-and-reference-framework-main/>
2. European Parliament and Council of the European Union. (2024). Regulation (EU) 2024/1183 of the European Parliament and of the Council of 11 April 2024 amending Regulation (EU) No 910/2014 as regards establishing the European Digital Identity Framework. Official Journal of the European Union, L 2024/1183. <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1183/oj>
3. Biedermann, B., Scerri, M., Kozlova, V., & Ellul, J. (2024). A systematisation of knowledge: Connecting European digital identities with Web3. arXiv. <https://arxiv.org/abs/2409.19032>
4. Herbke, P., Sapkota, A., & Lamichhane, S. (2024). Lifecycle management of resumés with decentralized identifiers and verifiable credentials. arXiv. <https://arxiv.org/abs/2406.11535>
5. Buldini, A., Mazzocca, C., Montanari, R., & Uluagac, S. (2025). Compact and selective disclosure for verifiable credentials. arXiv. <https://arxiv.org/abs/2506.00262>
6. Inza, J. (2025). The European Digital Identity Wallet as defined in the EIDAS 2 regulation. In C. Pastor Sempere (Ed.), Governance and control of data and digital economy in the European Single Market: Legal framework for new digital assets, identities and data spaces (Law, Governance and Technology Series, Vol. 71, pp. 433-451). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-74889-9_19
7. Mazzocca, C., Acar, A., Uluagac, S., Montanari, R., Bellavista, P., & Conti, M. (2025). A survey on decentralized identifiers and verifiable credentials. IEEE Communications Surveys & Tutorials, 1-1. <https://doi.org/10.1109/COMST.2025.3543197>

Біда Б.А.,
здобувач вищої освіти,
Остапенко В.М.,
к.е.н., доцент,

Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОРЯДКУ СПРАВЛЯННЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ В УКРАЇНІ

У контексті розвитку цифрової економіки та європейської інтеграції цифровізація митної діяльності є важливим інструментом для спрощення митних процедур, забезпечення прозорості, зниження корупції та підвищення довіри бізнесу. Це дослідження має на меті дослідити шляхи покращення процесу сплати митних платежів шляхом аналізу поточного стану цифровізації в митній системі України.

Процес цифровізації митної діяльності можна розділити на три етапи: перший етап (1991-1999) - етап становлення; другий етап (2000-2015) - етап автоматизації; та третій етап (з 2016 року по теперішній час) - етап модернізації та цифровізації [3]. Україна досягла значного прогресу в цифровізації митних процедур, включаючи електронну документацію, Нову комп'ютеризовану транзитну систему (NCTS), обмін цифровими даними між учасниками зовнішньоекономічної діяльності та системи управління ризиками. Застосування технології блокчейн та штучного інтелекту є перспективним напрямком розвитку [3].

Згідно з «Положенням про Єдину автоматизовану інформаційну систему митних органів» (Наказ Міністерства фінансів від 19 травня 2023 року № 263), Єдина автоматизована інформаційна система - це багатофункціональна інтегрована автоматизована система, призначена для забезпечення нормального функціонування електронних інформаційних ресурсів митниці для митної справи [2]. Впровадження інноваційних технологій, зокрема блокчейну, штучного інтелекту та біометричних каналів, є перспективним напрямком підвищення ефективності митного нагляду.

У періоди воєнного стану особливе значення має цифровізація митної та податкової політики. Ключові досягнення: створення мобільного резервного центру обробки даних; приєднання до митного безвізу з країнами Європи та робота в Новій комп'ютеризованій транзитній системі (NCTS); отримання статусу уповноваженого економічного оператора (АЕО); впровадження електронної системи управління гарантіями (GMS); запуск Telegram-бота для інформування про стан митних декларацій; та надання доступу до інформаційних баз даних один одного для податкових та митних органів [4].

Результати цифровізації наочно підтверджуються статистикою 2025 року. За даними Державної митної служби України, за січень-листопад 2025 року обсяг оподаткованого імпорту становив 57,6 млрд дол. США (76% від загального імпорту), а податкове навантаження на 1 кг оподаткованого імпорту сягнуло 0,52 дол./кг. Загальний обсяг імпорту за 11 місяців 2025 року зріс на 18,5% порівняно з аналогічним періодом минулого року - до 75,4 млрд дол. США [7]. Кількість транзитних декларацій Т1 в NCTS у липні 2025 року вперше перевищила 8 000, що стало абсолютним рекордом з моменту запровадження системи в Україні у жовтні 2022 року. Загалом з початку роботи NCTS оформлено понад 208 000 декларацій [8]. У грудні 2025 року митні платежі до державного бюджету становили 65 млрд грн, що на 12% більше порівняно з груднем 2024 року. Крім того, Верховна Рада ухвалила в першому читанні новий Митний кодекс України, розроблений відповідно до норм Митного кодексу ЄС (UCC), який передбачає повну цифровізацію митних процедур [10]. Європейська комісія, МВФ та Всесвітня митна організація позитивно оцінили прогрес України у цифровізації митних процедур та боротьбі з корупцією, а рівень виконання митних зобов'язань за Угодою про асоціацію з ЄС на кінець 2025 року досяг 91% [1].

Практичний досвід впровадження цифрових інструментів, таких як NCTS, «Єдине вікно», Система управління гарантіями (GMS) та Авторизований економічний оператор (АЕО), показує, що цифрові рішення можуть ефективно пришвидшити митні процедури та знизити ризик корупції. Згідно з Багаторічним стратегічним планом (MASP-C), стратегічним напрямком є подальша інтеграція вітчизняних ІТ-систем з європейськими системами [4]. Враховуючи вплив воєнного стану та позитивний зв'язок між цифровізацією та економічною стабільністю, пріоритетними напрямками подальшого вдосконалення процесів митних платежів мають бути: гармонізація відповідного законодавства з Митним кодексом ЄС (UCC), повне впровадження технології блокчейн та використання штучного інтелекту для автоматизації ризик-орієнтованого контролю. Впровадження цих заходів не лише покращить фінансову ефективність (зростання надходжень у грудні 2025 року на 12% є тому підтвердженням), але й забезпечить прозорість процесу платежів.

Список використаних джерел

1. SDM Partners. (2025). *New Customs Code of Ukraine Draft*. <https://sdm-partners.com/en/news/new-customs-code-of-ukraine-draft-eng/>
2. Борса, В., & Теребейчик, Ю. (2024). Цифровізація митниці як фактор розвитку міжнародної торгівлі. *European Scientific Journal of Economic and Financial Innovation*, (14). <http://doi.org/10.32750/2024-0232>
3. Перетятко, Ю. (2025). Цифровізація митної діяльності: становлення, періодизація та перспективи розвитку. *Ефективна економіка*, (2). <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.2.49>
4. Сарана, Л. (2024). Вплив цифровізації на митну та податкову політику України. *Гроші, фінанси і кредит*, (14). <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-14-08-02>

5. Тімошенко, Н., Дідик, О., & Смоляр, Л. (2024). Митна політика України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*, (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-56>
6. Interfax. (2025). *Ukraine's imports of goods up 18.5% in 11M 2025, exports down 4% - customs service*. <https://interfax.com/newsroom/top-stories/115255/>
7. UNN. (2025). *Customs visa-free regime breaks records: in July 2025, Ukraine recorded over 8,000 transit declarations*. <https://unn.ua/en/news/customs-visa-free-regime-breaks-records-in-july-2025-ukraine-recorded-over-8000-transit-declarations>
8. IBM.in.ua. (2026). *Digital Customs, UAH 65 Billion in Revenue, and a New Code: How the 2025 Ended for IBM in Ukraine*. <https://ibm.in.ua/en/2026/01/15/digital-customs-uah-65-billion-in-revenue-and-a-new-code-how-the-year-ended-for-ibm-in-ukraine/>

Білоус К.Р.,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

Онофрійчук О.,
к. е. н., доцент,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука», місто Рівне, Україна

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Поява цифрової економіки, безсумнівно, приносить багато переваг і, перш за все, численні мультиплікаційні ефекти, коли всі виробничі ланцюжки об'єднані в єдину систему. У період переходу економіки до цифровізації традиційні принципи ведення бізнесу та норми, встановлені для інформаційних технологій, маркетингових комплексів, систем обліку та управління, зазнають значних змін. Важливо також відзначити, що цифровізація пропонує багато переваг для національного економічного розвитку. Новітні технології, інтелектуальні програми та інші інновації в цифровій економіці дозволяють суттєво покращити якість обслуговування та вирішити проблеми в різних сферах бізнесу. Цифрова трансформація економіки означає інтеграцію цифрових технологій у всі сфери економічної діяльності. Ця інтеграція призводить до фундаментальних змін [1].

Так, цифровізація економіки дозволяє:

1. оптимізувати бізнес-процеси;
2. створювати нові продукти та послуги завдяки технологіям Інтернету речей, віртуальній реальності, хмарним сервісам та штучному інтелекту
3. економити кошти за рахунок економії персоналу завдяки автоматизації та роботизації бізнес-процесів тощо;
4. пропонувати абсолютно нові бізнес-рішення: нові моделі страхування, одно-рангові системи, альтернативи банківським послугам, мобільні освітні додатки, індивідуальний таргетинг на онлайн-покупців і персональну рекламу [2].

Варто зауважити, що головною метою цифровізації є цифрова трансформація існуючих і створення нових секторів економіки, а також трансформація сфер життя в нові, більш ефективні та сучасні напрями. Цифрова економіка базується на інформаційно-комунікаційних і цифрових технологіях, і її швидкий розвиток і поширення вже впливають на сучасну традиційну економіку, перетворюючи її з економіки, що споживає ресурси, на економіку, що створює ресурси [1].

Процес цифровізації економіки України стрімко розвивався до війни. Важливим інструментом цифровізації економіки України в умовах євроінтеграційних процесів є участь у програмі «Цифрова Європа». Програма «Цифрова Європа», запущена в 2021 році (після

Наукове видання

ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА

Збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції

11-12 червня 2026 р.

Видано в авторській редакції

Верстка М. Криворученко

Підписано до друку 09.07.2026. Формат 60×84/8
Друк. арк. 24,25. Зам. № 26-6015

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
03680, Україна, м. Київ, пр. Берестейський, 54/1

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи (серія ДК, №235 від 07.11.2000)

E-mail: litera@kneu.edu.ua